

Az Újság

politikai, társadalmi, közgazdasági és irodalmi napilap

Hirdetést a nap bármely szá-
mában felvevő a kiadóhivatal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA (NAGY-
SEALONTA), PIATA UNTER (TOLDI-TÉR) 18. sz.

Szerkesztésért felelős:
GAÁL SÁNDOR

VÉG, VAGY KEZDET?

Valahogyan olyan furcsa, olyan bizarr, olyan nevetséges az a hang, amelyen egyes regáti és erdélyi lapok polemizálnak egymással.

Nincsen az a rossz, amelyet egymásra ne kiabáltak volna. D. R. Ioanîtescu egy betyár, Madgearu az egy utonálló, Dobrescu az egy 517-es számot, csikos ruhát viselő fegyenc, Bocu Sever egy ordináré csempész és sikkasztó.

Ezek azt mondhatnám, hogy az enyhe kifejezések közé tartoznak.

Szemben áll ezzel az erdélyi lapok hangja, amely — jól eső érzéssel legyen mondva, — intelligens és sokkal... sokkal mérsékelt. Ezek is rámondanak mindent a Kárpátokon túliakra, de nem olyan hangon.

És így szépen kialakult egy veszekedő tábor, amely eszi, marja egymást.

Miért? Hazafiságból talán? Oh nem! Hanem a hatalom utáni vágy az, amely kirobbantja az ellentéteket. A felszabadult keserűség adta dr. Vajda Sándor szájába a multikori, — általunk is közölt — kijelentést, hogy amíg Magyarországon nyolc román pénzügyigazgató és a Magyar Királyi Kurián, nem tudom már hány román bíró volt, addig Romániában a Curtea de Cassationál egy erdélyi román sincsen.

És ezt felpanaszolja egy dr. Vajda, egy elismert nagy politikus, volt miniszterelnök, kül- és belügyminiszter, akinek mégis csak meg kell legyen a kellő fogalma a helyes és célszerű politikáról és mérlegeli szavait, mielőtt kiejtené azokat.

Hát ez még hagyján. De ha dr. Vajdának ez fáj, képzelje el, miként esik nekünk az a letagadhatatlan tény, hogy magyar ember még csak

nem is álmodhatik arról, hogy Romániában ilyen álláshoz jusson, ami pedig természetes volt, az „elnyomatás ezer évén át” Magyarországon.

Nem kell messzire mennünk és ki kell jelentenünk, hogy nem regátiak, hanem erdélyiek szájából hallottuk azt, hogy Szalontán nem lehet magyar ember polgármester, vagy vezető hivatalnok, mert az „állam érdekei nem lennének kellőleg biztosítva.”

Ilyen nevetséges érveket igazán csak éretlen gondolkodású gyerek emberek mondhatnak.

Ugyan kérem: nem mondaná meg valamelyik ezek közül a honmentők közül, miféle állambiztonsági intézkedések tartoznak egy szalontai főbíró, vagy polgármester hatáskörébe? Hát hadvezér az, vagy város vezető?

A város ügyeinek vezetéséről van itt szó. Azt pedig, csak egy szalontai tudja, hogy mi fáj Szalontának? Viszont nem tudhatja senki idegen, akik ma itt vannak, de bizonytalan, hogy meddig, akiknek nem fáj a lakosság érdeke.

Ne magyarázzuk a könnyű, dupla kereseti lehetőségeket állambiztonsággal.

Ami nállunk kicsiben, — az van meg a Regát és Erdély között nagyban. Csak hogy már kezd unalmassá válni, mert hosszú s amellet még azt sem lehet tudni, hogy kezdődik-e, vagy vége van már?

De ha oly jól esik nekik ez a veszekedés, hát tessék! Mi egész biztosan a nézők szerepét fogjuk vállalni.

„O”

KÜLPOLITIKAI HELYZET

Még mindig nincs megegyezés Vagy ha van, az nem jó s azért nem hozzák nyilvánosságra

Hét állam kormányának a feje töri a fejét azon, hogy mit is kellene tenni. Udvariaskodnak egymással szemben, bókokat, hizelgő szavakat mondanak egymásnak, még Franciaországnak is, holott ököllel kellene kényszeríteniük, hogy térjen a jobb utra.

Tegnap délelőtt 11-től 1-ig, majd délután folytatták a tanácskozást s arról, a már nemcsak megszokott, hanem megis ünt, semmit mondó kommunikét adták ki.

»Eszert: megkapják Németországban a rövid lejáratú kölcsönöket. Az amerikai bankárok hitelt adnak Németországnak, de azt kívánják, tegyék ugyanazt a többi államok is. Ebben a hitelben Franciaország nem vesz

részt, mert neki számmottevő pénze nincs. Németországban, így érdektelennek tekinti magát.»

Nesze semmi, fogd meg jól! Hol van az ötszázmillió dolláros kölcsön?

A konferencia, vagy ma, vagy holnap véget ér. Ha tényleg befejezik még ma, vagy holnap, akkor Macdonald és Henderson még ezen a héten ellátogatnak Berlinbe.

A berlini kormány ismét szükség rendeletet bocsájtott ki, mely szerint ezután a hivatalnoki kar a hó elsején fizetésének 50 százalékát kapja a másik felét pedig 10 nap múlva!

(Hol vagyunk mi ettől?)

Ez a helyzet. Most aztán tessék nevetni, vagy sirni, amint jól esik.

Még mindig tartanak a zavargások Spanyolországban

Madridból jelentik: Az általános sztrájk az egész országra és minden ipari ágra kiterjedt.

Vanillát, aki egy szocialista osztag élén haladt Sevilla felé, amelyet birtokába akart venni, a katonai osztagok a város határán kívül, letartóztatták, csapatait szétverték, őt magát pedig Sevillában bebörtönözték.

A börtön környékét gépfegyverekkel rakták meg.

Tegnap sztrájkba léptek az újságírók és nyomdászok is.

Spanyolországban, bár látszólag van még valami rend, minden munka megakadt. Nem lehet még elképzelni sem, hogy az események hová fognak fejlődni.

Időprognózis

Az eső szünésével, derülő, felmelegedő idő várható.

A rendőrség fogja elkobozni a rádiókészülékeket

A pósthivatal mindazokat, akik rádiókészülékük után nem fizették be az előfizetési díjakat, felhívja, hogy most már 15 napon belül fizessék be, mert ellenkező esetben a rendőrség fogja elkobozni a gépet.

Tűzifát vásárol a pósthivatal

A szalontai pósthivatal főnöktől, Pálos Sándortól vett értesülés szerint, a helybeli pósthivatalnál július hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtés lesz, a hivatal részére szükséges 40 köbméter tűzifára.

Az árverésen résztvenni szándékozók ugyanazon nap d. e. 10 óráig kell beadják zárt, írásban készített ajánlatukat.

Megalakult a nemzetközi horganykartell

Londonból jelentik: Ostendben megalakult a nemzetközi horganykartell. Elhatározták az európai termelés 40 százalékos csökkentését. A készletek kisebbedése ezzel havonta mintegy 10 ezer tonnára tehető.

A Malygin elindult az északi sark felé

Párisból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Malygin orosz jégtörő a nemzetközi turistatársaság tagjaival utra kelt a sarkvidék felé. A elhagyta a Fehér tengert.

Elvált egy asszony, aki lány volt

Londonból jelentik: Feltűnő válóper folyt le a napokban Londonban. A válóper főszereplője Muriel Gabaldy volt, aki Willibald Turban délafrikai milliomosnak a leánya, aki tavaly huszonöt éves korában ment férjhez a nála egy évvel fiatalabb Gabaldyhoz. Amint a tárgyaláson kiderült, az elkényeztetett lány és férje között a házassági közösség egyáltalán nem jött létre, mert a fiatal férj az esküvő napjától fogva elzárkózott felesége elől. A napokban az asszony levelet kapott az urától, amelyben ez közölte vele, hogy annakidején csupán a pénze kedvéért vette nőül és soha sem szerette. A bíróság a válást a férj hibájából kimondta.

Tip. „GAÁL ÉS TARSA” nyomdája Salonta.

Főnyeremény:
Lei 1.000.000

MÁR CSAK
3 nap

Nyeremények összege L. 4.000.000

AZ „ALBINA” BANK által GARANTÁLT kolozsvári „Mentősorsjegy” II. oszt. húzásáig

Minden sorsjegy mind a 12 osztályon végig játszik! — Egész sorsjegy ára 100 lei, fél sorsjegy ára 50 lei. Postai megrendeléseknél 19 lei portó költségekre hozzáadandó. — Sorsjegyek kaphatók trafikokban úgynököknél, uccai árusnál, üzletekben, valamint a szalontai főbizománynál:

Szalontai Takarékpénztár R. T.-nél.

Biharmegyei főbizomány: UNION BANK, Bulevardul Reg. Ferd. 1.
Központi Sorsjegyiroda: Cluj, Str. Memorandului No. 16.

A tótok tiltakoznak a cseh tanítók ellen

A cseh felvidéket az utóbbi években elárastották cseh tanítókkal. Most a tót szenátorok írásos interpellációt intéztek a cseh kormányhoz, amelyben élesen tiltakoznak az ellen, hogy a felvidéken a cseh tanítók olyan nagy számban vannak s követelik azok visszavonását és tót nemzetiségű tanítókkal való helyettesítését.

Oroszország eltörölte a francia áruk behozatalának korlátozásáról szóló rendeletet

Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjet-kormány rendeletet adott ki, melyben eltörölte a francia bevétel korlátozására vonatkozó, eddig fenn állott korlátozásokat és megszüntette a francia importárúk különleges vámkezelését.

A „RAPID” szalontai autóbustársaság értesíti az igen tisztelt utazó közönséget, hogy menetrendjét hétfőtől, július 27-től kezdve a következően módosítja: INDULÁS SZALONTÁRÓL reggel 5:30, 7, 8:30 d. u. 1:30. VÁRADRÓL vissza d. e. 11:30, d. u. 1:30, 5 és 7 órakor.

Nem fedezi a szükségletet az idei buza termés -- A múlt évi készletekre is sor kerül

Rómából jelentik: A nemzetközi terménykutató intézet jelentést adott ki, amely szerint az ez évi buza-termés siker tartalmában meghaladja a tavalyit, de mennyiség tekintetében jóval alatta marad a múlt évi termésnek.

Miután a megállapítás szerint az ez évi termés nem fedi a világ buzaszükségletét, feltétlenül a múlt évi készletből egészítik ki, amely a buza általánosan emelkedését fogja előidézni.

Felkéretnek

mindazon nyugdíjasok, akik május, június és július hóra nyugdíjukat még nem kapták meg, hogy holnap, azaz szerdán d. u. 6 órakor a Magyar Pártkör helyiségében a továbbiak megbeszélése végett okvetlenül jelenjenek meg. Akik esetleg megkapták nyugdíjukat, ne jelenjenek meg.

Mesterséges földrengést csinálnak Ororszországban

A szentpétervári szeizmografiai intézet igazgatója, Nikiforov professzor azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy zárt területen mesterséges földrengést fog előidézni abból a célból, hogy ott olyan építkezési anyagokkal tegyen kísérletet, amelyek ellent tudnak állni a földrengésnek. Ez által akar módot keresni megfelelő ellenállóképességű épületanyag felhasználására a krími és kaukázusi területen, ahol sűrűn vannak földrengések.

Letartóztatják a kommunista vezéreket

Bukarestből jelentik: A sziganciancia a kommunista vezetőket az ország minden számottevő városában letartóztatta. A letartóztatás oka állítólag az, hogy augusztus 1 én vörös napot akarnak rendezni.

Azt hisszük, hogy nem ez, hanem a már régen bejelentett rendszabályok foganatosítása került a sor.

Tanítók

román, francia, német, angol nyelvet és bármely tantárgyra, javítóra, felvételre előkészíték.

Incze Béla tanár Aradi-ut 1.

Bernard Schav megérkezett Moszkvába

Moszkvából jelentik: Bernard Schav a világhírű író, tegnap reggel Moszkvába érkezett.

A pályaudvaron az orosz írók társasága várta. Nagy üdvözlő beszégek hangzottak el, majd Bernard Schav, a vörös katonák sorfala között, szállodai lakosztályába vonult.

A francia trónkövetelő Budapestén

János Guisse, Bourbon-Orléánsi herceg udvarmestere társaságában Budapestén tartózkodik. A francia trónkövetelő herceg, akit a legitimisták ma Franciaország törvényes királyának tartanak, a legteljesebb inkognitóban tartózkodik a magyar fővárosban.

1 kg.

görögdinnye

3 Lei

KOVÁCS-NÁL,

a „RECORD” cukorka üzletben.

Termény árak Brailában

Bukarestből jelentik: Ma a következő terményárak voltak Brailában:

Baza: I o. 390, II o. 325, III o. 290. Rozs 220, árpa 255, zab 340, tengeri 244, bab 470, borsó 380.

Tüzek halálos katasztrófája

Palermóból jelentik: Egy tüzerüteg, amely az országúton haladt, szembetalálkozott egy parasztszekérrel. A szekér nem tért ki, mire az utolsó pillanatban a tüzerék próbáltak kitérni. Eközben az első ágyu nekivágódott az országút korlátjának, azt keresztültörte és beleesett a mélységbe. Három tüzer szörnyethalt, három megsebesült.

Hirdessen az „Az Újság”-ban

Megjött a kenyérbélyeg rendelet

Pékek, kenyérsütögetők és kereskedők figyelmébe

A városházára megérkezett a földművelésügyi minisztériumnak, a gabonaneműek értékesítésére vonatkozó törvénymódosítás kapcsán kiadott 161.509 számú 1931 július hó 18-án kelt rendelete, amely intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy a kenyér és péksütemény félék gabonabélyeggel látandók el.

A rendelet szerint 10.000 lej jutalom jár minden vagon buza és 15.000 lej minden kiszállított vagon liszt után.

A hazai fogyasztásban 1 leis bélyeg ragasztandó a fehér kenyér minden kilója és 50 bani a barna és

tápkenyerek kilója után. A bélyegeket, amelyek a póstahivatalnál szerezhetők be, a pékek ragasztják fel a kenyérre.

A bélyegek ára nem hárítható át a fogyasztóra, mert, mint a rendelet írja, a mai árak mellett, azt a pékek könnyen viselhetik, ugyanis egy mázsa buzából 72-73 kgr. lisztet lehet kiörölni és pedig 15 és fél kiló luxus (0-ás), 33 és fél kiló fehér és 23 és fél kiló barna lisztet, egy kilógram luxus kenyérhez pedig 800—830 gr., egy kiló fehér kenyérhez 700, és egy kiló barna kenyérhez 740—700 gr. liszt kell.

A kilire és zsemleire nem lesz reáragasztva a bélyeg, hanem az elhasznált liszt-mennyiség minden kilója után fognak 2 lejt fizetni.

A kiszállított gabona után járó 10.000 lej jutalmat a Banca Nationala fizeti nyomban, amint a vámon át kiment a szállítmány az országból.

Vigyázzanak az érdekeltek, mert igen szigorú büntetést kapnak, ha megfogják őket, hogy bélyegtelen kenyeret árulnak.

1915-ben kenyérbélyeg, 1931-ben kenyérbélyeg.

Vajjon mi jöhet még? Megmondjam? A kenyér — héj! És jó lesz, ha az is lesz!

nat, községi bizonyítvány arról, hogy 1918 december 1-én jelenleg Romániához tartozó valamelyik város: vagy községben illetőséggel bírt és hogy idegen állampolgárságot nem is optált, egy bizonyítványt az államrendőrségtől, hogy idegen utlevelet nem használt és végül egy jegyzőkönyvet amit a városházán vesznek fel az illetővel arra nézve, hogy mióta lakik Szalontán, miért nem jelentkezett az állampolgársági lajstrom összeállításakor s.b.

Amint látjuk nem olyan egyszerű a dolog mint ahogy gondoljuk, tekintetbe véve azt, hogy ezen okmányok bélyeg kötelesek, ami bizony elég tekintélyes összeget jelent a mai világban, pláne szegény ember számára. Érdeklődtünk a városháza ügyosztályán arra nézve is, hogy a bélyegeken kívül kell-e még valami más is pl. illetéket, vagy taxát fizetni és, hogy mennyi időbe kerül egy dovada specialé megszerzése? Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az okmányok kiállítása teljesen díjmentes, a tél folyamán kellett szedni 20 lejt minden egyes illetőtől a munkanélküli alapra, amit a vármegye pénztárába kellett be fizetni.

Ami az időt illeti, az változó tartamu, volt eset mikor két hét alatt jött meg a kért dovada, volt ellenben eset mikor 4-5 sőt, 8 hónap alatt, ez függ az eset komplikáltságától. Felhívjuk tehát jó akaratulag minden egyes szalontai lakos figyelmét hogy rendezze minél hamarabb. Meg kell még említenünk azt is, hogy míg az atya állam polgársága kihat az egész családra, addig a dovada speciala ideiglenes jellegű s csak a tulajdonossára birjogerővel, ellenben a családra már nem.

Ami az állampolgársági bizonyítványok kiadását illeti az a következő: Eredeti állampolgársági igazolványa van; azt ne adja ki a kezéből, mert másikat nem kap 3 évig: kap ellenben másolatot az eredetiről annyit, amennyit akar, akár a városházánál; akár a közjegyzőnél, vagy bármely közigazgatási előjárásnál. Az állampolgársági igazolványra jelenleg a következő bélyegek ragasztandók; a kérvényre 11 Lei okmány és 1 repülő bélyeg, az eredeti állampolgársági igazolványra 14 Lei okmány és 2 Lei repülő bélyeg, a másolat pedig 7 Lei okmány és 2 Lei repülő más illetéket nem kell fizetni. „LEX“

**Az Ipartestület
nagyszabású
népünnepélyt rendez**

Kérjék az állampolgárságot mindazok, akik még nem kapták meg Hogyan lehet megszerezni?

Már több ízben foglalkoztunk a lakosságot érdeklő városi ügyekkel, melyet ismét tovább fogjuk folytatni, még pedig a lakosságot közvetlen és szoros érdeklő ügyek közelebbi ismertetésével. Ismertetni fogjuk az állampolgárságot községi tagságot, az összes községi bizonyítványok kibocsátásának rendszerét stb. Hangsúlyozzuk, hogy ismertetésünk nem elméleti, hanem gyakorlati célt szolgál. Kezdjük tehát a legfőbb tényezővel az állampolgársággal.

Az állampolgárságot az 1924-ben kiadott állampolgársági törvény szabályozza. Ezen törvény értelmében minden embernek valamely állam kötelekébe kell tartoznia. Amelyik ország kötelekében tartozik, olyan állampolgár. Minket Romániában — vagy esetleg külföldön, — élő román állampolgárokat, a következő dolog érdekel: A törvény 56-ik cikkelye értelmében, a román állam kötelekében tartozik mindazon egyén aki 1918 december 1-én valamely, jelenleg Romániához tartozó községben vagy városba illetőséggel bírt, s idegen állampolgárságot nem optált.

Hogy megállapítható legyen az, hogy ki optált és ki nem idegen állampolgárságot, ugyan csak a fenti törvény rendelkezése el 1924-ben, hogy minden város és község fektessen fel egy kimutatást mind azon az egyénekről akik az illető

községben vagy városba maradtak s román állampolgárságra jogosultak. Így született meg az állampolgársági lajstrom, amelyet egy, e célra kinevezett speciális bizottság hitelesített és lezárt. Állampolgársági bizonyítvány csak az kaphat, aki ezen állampolgársági lajstromba be van jegyezve.

Szalonta város lakossai közül, — sajnos — nagyon sokan nem jelentkeztek 1925-ben az állampolgársági lajstrom összeállításakor s így, noha joguk meg volt vagy van, hogy román állampolgárok legyenek még sem azok.

Hogy az állampolgársági ügy mily fontos egy egyén életében, csak az tudja akinek nincs rendezve az állampolgársága. Hogy egy esetet ismertetünk csupán a következőket hozzuk fel: Ismerünk egy élteőbb nénikét, aki már évekkel ezelőtt ingatlant vásárolt, annak rendje módja szerint kifizette a százalékat, a vétel árát de az ingatlan még most sincs a nevére írva, mert nincs az állampolgársága rendezve. T. i. Romániában csak román állampolgár vásárolhat ingatlant, ez a valóságban úgy fest, hogy a telekkönyvhatósághoz a vevő állampolgársági igazolványt is csatolni kell. Az illető nénike az állampolgársági igazolványt nem tudta becsatolni s így a telekkönyvi hatóság már hatodszorra utasítja vissza szerződését. Ügye mind addig nem is

lesz elrendezve, míg az állampolgársági törvény nem módosítja. Ki tudja mikor lesz az? Mióta ígérik, hogy módosítani fogják, de a sok törvény között, amiket állandóan gyártanak, sajnos még ezzel a nagy fontossági törvényt módosítással nem találkozunk.

Mihelyt az állampolgársági törvényt életbe léptették, rájött a minisztérium arra, hogy ez a törvény sok kívánni valót hagy maga után, még pedig olyanokat, amiket azonnal reperálni kell. Azonnal napvilágot látott az ugynevezett „dovada speciala“ (speciális igazolvány) egy általános körrendelet alapján, amely azt mondja, hogy mindazok az idegenek, akik igazolni tudják, hogy 1918 december 1-én jelenleg Romániához tartozó város vagy községben illetőséggel bírtak, dovada specialáért folyamodhatnak az illető vármegye főispáni hivatalánál, Szalontán ilyenek is vannak 300-an, akik már a dovada specialét megkapták de mennyien lehetnek olyanok, akiknek még nincs.

Érdeklődtünk a városháza illetékes ügyosztályánál, hol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy minden héten van 1-2 eset sőt néha 5-6 is, akik csak most kérik, mikor a legnagyobb szükség van rá. A dovada speciala elnyerése végett a kérvényt a városházánál kell benyújtani, a következő okmányokkal együtt: Születési anyakönyvki-

Nyugaton a helyzet változatlan

a világ legnagyobb filmje. Remarque regénye nyomán

REGÉNY AZ ISTEN KOSZTOSAI

Irtá: INCZE BÉLA
az „Az Ujság” számára.

2

Minden jog fentartva!

Indulóban

És ime, pontosan a kitűzött időben, amint künn hatot üt a toronyóra, belép a méltóságos főgondnok, unokaöccse, a tudós akadémiai tag és a kormánybiztos kíséretében. Zug, harsog az eljénzés, amely nem szűnik el addig, amíg a fejrőhajó, kissé hajlott termetű, de még erőteljes öreg ur, szürke szeműveggel, karján felöltőjét hozva végig halad a termen, szokásos ülőhelyéig, ahol a velejőttek társaságában állva marad.

Ebben a pillanatban nagyot lendül a karmesteri pálca az énekternár kezében és fölhangzik az egész ifjuság ajkán az üdvözlő ének:

Ki első voltál szent csatákon,

Lelked itt száll a napsugáron!

Arany az utolsó parányig,

Igaz magyar — mind a halálig...

Lelkesen, hatalmasan emelkedik, repül, csattog az ének, a zenekar kíséretével, föl a diszterem menyzetéig és beleszáll mindenkinek a szívébe. És a melegség, amely a fiatalok igazi érzéséből kiárad, végig fut az egész termen és a szemekből itt is, ott is könnyharmatot olvaszt ki. Maga a főgondnok ur is törli meg-megrebbén szeméit, de így is lépereg azokból egy-két csepp a hegyesre nyírt szakálára.

Azokban a lehullott cseppekben egy hosszú élet küzdelmei, szenvedései, egy erős, nagy lélek nemes törekvései és tervei, egy forró és igazi szív érzései, egy páratlan hazafi sok szomorú és boldog emléke csillan meg: — egy nagyszerű, rendkívüli emberélet története szól, beszél. Azok a lehullott könnyek most beszélnek, most újítják föl a nemes főúr lelkében azokat a rég letűnt esztendőket, amelyekben csodák történtek és amelyekben ő, a mindenét áldozni kész férfi maga is csodás dolgokat vitt véghez. Előtte áll ifjúkora, az a tüneményes idő, amikor a Megváltó itt járt a Tisza-Duna Közén, amikor egy nap ifjakká varázsolta, egyszerre, az iskolák padjain ülő gyerkőcöket és erős férfiakká változtatta vissza a már hajlottkorukat is, — a veszélyben forgó haza lángoló szeretetében. Amikor a kiváltságosak nemes és hazafias föllendülése önként letörte a sokszázados korlátokat és szerető testvérvé fogadott mindenkit, aki eddig a föld rögéhez kötött rabéleten tengődött. Amikor a márciusi üde fuvalomra mindenkinek megdobbant a szíve és érezte, hogy — itt

az idő, most vagy soha! kiemelkedni az elnyomás és a tespedés álmából; új életre ébredni és erősen, fiatalosan, küzdelemre készen odaállni a haladó nagy nemzetek oldalára: megteremteni a reménytadó jövőt és megmenteni a dicsőséges múltból még megmaradt kincseket. Hogy sirja széléről visszarántva, megmaradjon és erőssé váljon az ezeréves nemzet, amely sok érdeme dacára, annyiszor jutott a pusztulás útjára, nemcsak elenségei irigysége, de a hálátlanság rut cselszövényei és lelketlen gonoszsága folytán.

Beszélik azok a lehulló, néma könnycseppek a nemes gróf hosszú, küzdelmes, de mégis áldásos életét. Hiszen mintha csak tegnap, vagy tegnapielőtt történt volna, hogy mint vármegyéje fiatal főispánját, elfogták és fogságba hurcolták. Látja a könnycseppeken keresztül Komárom kazamatáit, amelyekben ártatlanul szenvedte át a rabságnak gyötrelmes hét esztendejét, amelyeket még keservesebbé tett számára hazája elnyomása, kétségbeesztő sorsa.

Aztán ott áll, hazatérve, leégett otthona romfalainál, amelyek még egy éjszakára se tudnak födelet, pihenőt adni, hosszú utazástól megfáradt tagjainak. Majd ott van küzdelmes munkája közt, amikor évek sorain át, lankadatlan erőfeszítéssel törekszik termővé tenni az ősi földet és fölépíteni az ősapák egykori otthont. Érti ismét az ellenállhatlan vágyat, hogy maga talpra állván, segítsen szenvedő, küzdő nemzetén; hogy az elesettek, a gyámoltalanok segítségére siessen. Már építi az iskolát vérei számára, fölszereli gazdagon és látja díszlobogói közt — gonosz kezektől felgyújtva — leégni... És újra épít fáradhatatlanul, csüggedés nélkül s az újra fölemelt falak közt már hangzik az anyanyelv biztató, vezető, oktató zenéje. És áldozatai nem szűnnek, de folyton nőnek, szaporodnak és a fölvirágozott intézet ma versenyez az ország első intézeteivel és őt a fejedelmi, nagy alapítók közé emeli...

(Folyt. köv.)

Mercur cipőszalon

készítményei eddig nem létező olcsó árban kapható
NAGY ISTVÁN
divatáruházában!

Hirdessen
Az Ujságban
biztos
sikere lesz

Vasárnapi istentisztelet közben összeomlott egy templom

Lisszabonból jelentik: Leandó portugál kikötővárosban a vasárnapi istentisztelet közben összeomlott egy templom. Eddig husz halottal és kétszáz sebesültet huztak ki a romok alól. A sebesültek közül nyolcvannak az állapota súlyos. A katasztrófa közelebbi részletei még ismeretlenek.

Rádióműsor

Szerda, július 22
BUDAPEST

- 4 Novellák
- 5 Ifjusági óra
- 5:25 Magyar Imre és cigányzenekara hangversenye
- 7 Gramofon
- 8 Zenekari hangverseny a szünetben hírek, időjelzés, majd cigányzenekar

Csütörtök, július 23
BUDAPEST

- 9:15 Honvédszenekar
- 12 Harangszó, időjárás, utána hangverseny
- 4 Magyar hangverseny
- 5:15 Nagy magyarok Amerikában
- 5:45 Hangverseny
- 7:15 Hangverseny különleges hangszereken
- 8 Cigányzene
- 8:45 Nyári kabaré, utána hírek, időjárás, majd szalózenekari hangverseny

Cigányok rögtönítélő bizottsága

A mörvaországi Prosnitzban a cigányok ritus szerint bírói tárgyalást tartottak. A vádlott egy tapolcsányi Sztójka Antal nevű cigány volt, akit társai azzal gyanúsítottak, hogy a rendőrség besugója. Ezért saját bíróságuk elé citálták, ahol Sztójka meg is jelent. Prosnitzban a pótkávégyár mellett egy barlangban tartották meg a „tárgyalást”. Az arrajárók irtózatossá jaja veszélyre lettek figyelmesek és jelentést tettek a rendőrségnek, amely az utolsó pillanatban mentette meg a cigánylegény attól, hogy az álarcot viselő „bíró” tagjai saját ítéletük alapján agyonverjék.

Apróhirdetések

EGY jó házból való ügyes fiú tanulónak felvétetik. Szathmáry fűszer üzlet. Aradi-ut 16 sz.

ELADÓ 200 drb. merinói anyabirka. Megtekinthető Csókás pusztán Tarcsa. Ért. ugyanott, vagy Bocskai tér 30 sz. alatt.

KIADÓ egy különbejáratu utcai butorozott szoba. Bocskay utca 7 sz. alatt.

KIADÓ okt. 1-re Bocskay ut 11. szám alatt kétszobás konyha kamrából álló udvari lakás, nagy kerttel és mellékhelyiségekkel értekezni lehet Kölesér ut 31. sz. alatt.

KIADÓ a Földi János-ucca 9 sz. a. magánház augusztus 1-re. Ért. u.o.

Hogyan várják Szalontán a prefektust?

Ki fél, ki remeg, ki meg reménykedik

Ghica György herceg, bályok nagybirtokos, most Biharvármegye prefektusa utban van Szalontára.

A hír megülte a városházát. Mindenki lázas, mindenki izgatott s mindenki sötétbe öltözött, — akinek volt.

Mégis akadt valaki, akinek nem jutott a „nagy” fizetésből még eddig egy sötét-kék, vagy fekete ruhára. S már is ott motoszkált a gondolat, hogy hátha baj lesz, amiért nincs feketében?

— Mit tegyek? kérdi Moga Miklóst. (Majdnem azt mondtam, hogy vegyen fel pizzamát! Moga szelidebb volt.)

— Mindenki olyan ruhát vesz fel, amilyenne van! Kész!

A másik — kiváló tisztelője a nyakkendőnek — új, még fénylő, sima nyakkendőjét gombolja fessze az ingmellre.

Van, aki minden öt percben megkérdezi, hogy itt van-e már?

Józsi bácsi nyugodtan pelpázik, mintha közönséges szerdai nap volna. — A másik azért bosszankodik, mert részt kell vennie a közös ebéden, ami drága. Annak az árából ő családotól megebédelhetne odahaza.

A szolgák a diszterem miatt aggodnak.

Tréfából megkérdeztem az egyiket, hogy nincs-e bomba a pódium alatt? Hát nem felemelték és megnezték és — seregeknek ura — egy disznónagy sváb, szász, vagy muszkabogár loholt tovább lelkeszadatan a sarok felé, — két szolga meg utána.

Majdnem azt hittem, hogy valami sündiszó.

A folyósó szépen leseperve, az ablaksarkok lepókhálózva, a kilincsek fényesre pucpomádézva, a székek letörölgetve, csak egyik-másik fotel mellett egy-egy csomócska pipa hamu és mocsok (vagy minek hívják?) maradvány.

Kicsire nem nézünk.

„KARIKÁS”

Keresek

120.000 leit

törvényes 14-es kamat mellett, biztos fedezetre, vagy bekebelezésre
Cim a kidóban.

Kiadó

Kálvin-ucca 48. szám alatt, 4 szobás, konyha és mellékhelyiségekkel álló

magánlakás